Naučno izračunavanje, kolokvijum, 15. april 2018.

Sa adrese

 $http://poincare.matf.bg.ac.rs/\~andjelkaz/uhek$

preuzeti arhivu $\mathbf{NI}$ _kol $\mathbf{2018}$ _materijali. $\mathbf{zip}$ koja sadrži Jupyter sveske i materijale potrebne za rad. Na Desktop-u napraviti direktorijum sa imenom

i njemu čuvati rešenja zadataka. U toku rada nije dozvoljeno korišćenje mreže.

1. (3 poena)

Hilbertova matrica reda n je matrica čiji su elementi oblika $A_{i,j} = \frac{1}{i+j-1}, i, j = 1, \dots n$.

Na primer, Hilbertova matrica reda 3 je $\begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{2} & \frac{1}{3} \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} \\ \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} \end{bmatrix}$.

- a) Napisati funkciju koja generiše Hilbertovu matricu reda n.
- b) Napisati funkciju koja za date parametre n i σ generiše vektor b čiji su elementi određeni sa $b_i = \sum_{j=1}^{j=n} \frac{1}{i+j-1} + \sigma R(i)$ u kojem R(i) predstavlja slučajan broj iz intervala [-1,1].
- c) Koristeći funkcije koje generišu Hilbertove matrice H i vektor b rešiti sistem jednačina Hx=b za n=10 i $\sigma=10^{-14}$.
- d) Koristeći funkcije koje generišu Hilbertove matrice H i vektor b rešiti sistem jednačina Hx=b za n=10 i $\sigma=10^{-5}$.
- e) Čime se može objasniti ovakvo ponašanje rešenja sistema? Obrazložiti.

2. (4 poena)

U datoteci cars.tidy.csv se nalaze informacije o automobilima koje objedinjuju karakteristike automobila i njihove prodajne cene.

- a) Učitati podatke iz datoteke *cars.tidy.csv*, a zatim ispisati informacije o najzastupljenijem brendu i cenovnom opsegu koji za njega važi. Ukoliko ima više takvih brendova, ispisati informacije o svakom.
- b) Prikazati grafik zavisnosti cene od ukupno pređene kilometraže (uključujući i gradsku vožnju i vožnju na autoputu).
- c) Odrediti regresioni model kojim se opisuje zavisnost cene od ukupno pređene kilometraže i snage motora.
- d) Odrediti regresioni model kojim se opisuje zavisnost cene od pređene kilometraže u gradskoj vožnji, pređene kilometraže na autoputu i snage motora.
- e) Koji od navedenih modela je bolji? Upoređivanje izvršiti korišćenjem unakrsne validacije sa 10 grupa. Korišćenjem boljeg modela dati ocenu za vozilo sa karakteristikama: mileage_city = 9, mileage_highway = 7, engine=5935.

3. **(3 poena)**

Data je slika ni_band.jpg čije su dimenzije 570 x 291 piksela.

- a) Učitati zadatu sliku, a zatim korišćenjem PIL biblioteke napraviti od nje sliku ni_small_band.jpg čije su dimenzije 3 puta manje i koja je zarotirana za 180 stepeni.
- b) Učitati zadatu sliku, a zatim je korišćenjem PIL biblioteke prebaciti u crno-beli mod. Primeniti filter određen kernelom

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 5 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Kakav efekat se postiže?

c) Učitati zadatu sliku, korišćenjem PIL biblioteke prebaciti je u crno-beli mod, a zatim primeniti 2D Furijeovu transformaciju i eliminisati iz frekvencijskog spektra frekvencije koje se nalaze u donjem levom i gornjem desnom uglu u pravougaoniku dimenzija 200 x 150. Prikazati rezultujuću sliku. Kakav efekat se postiže?

1